

Lovforslag nr. L 41. Fremsat den 23. februar 2005 af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande

(Kontrol med teknisk bistand)

§ 1

I lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande, jf. lovbekendtgørelse nr. 612 af 25. juni 2003, foretages følgende ændringer:

1. *Lovens titel* affattes således:

»Lov om anvendelsen af visse af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande mv.«

2. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Det er forbudt, uden for Det Europæiske Fællesskab, at yde teknisk bistand, jf. stk. 2 og 3, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder kun teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi, der skal kontrolleres efter Rådets Forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse.

Stk. 3. Teknisk bistand omfatter enhver form for bistand i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeh-

oldelse eller enhver anden form for teknisk service. Teknisk bistand kan tage form af instruktion, oplæring, overførsel af driftskendskab eller konsulent-service.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke:

- 1) Ydelse af teknisk bistand i de nærtstående lande, som efter Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse er omfattet af EU's fællesskabsudførelstilladelse.
- 2) Ydelse af teknisk bistand, der har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning.

Stk. 5. Økonomi- og erhvervsministeren kan ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn dispensere fra forbuddet i stk. 1.«

3. I § 2, *stk. 6* indsættes efter »Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der«: »forsætligt eller«.

4. I § 2 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»*Stk. 7.* Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbuddet efter § 1a, stk.1.«

5. I § 2 indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

»*Stk. 9.* Uanset bestemmelserne i straffelovens §§ 6-9 hører overtrædelse af forbuddet i

§ 1a dog under dansk straffemyndighed, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde.«

6. § 2, stk. 8, der bliver stk. 10, affattes således:

»Stk. 10. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1,

stk. 1 og overtrædelse af § 1a, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Resumé

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af L 138: "Forslag til lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (Kontrol med teknisk bistand)" jf. Folketingstidende, Folketingsåret 2004-05, 1. samling, tillæg A, side 4027.

Lovforslaget gennemfører en del af "Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse" (2000/401/FUSP).

Med lovforslaget gøres det forbudt uden for EU at yde teknisk bistand (f.eks. rådgivning, reparation, vedligeholdelse, opsætning af fabriksanlæg eller undervisning) vedrørende produkter og teknologi omfattet af eksportkontrol i henhold til EU's "dual-use forordning" (se nedenfor), hvis bistanden er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Der er visse undtagelser fra det generelle forbud imod at yde teknisk bistand. Således undtages teknisk bistand, der ydes i nærtstående lande. Ligeledes undtages teknisk bistand om grundforskning samt om information, der er frit tilgængelig for offentligheden. Desuden bemyndiges økonomi- og erhvervsministeren til at dispensere fra forbuddet under særlige omstændigheder.

Lovforslaget implementeres alene for økonomi- og erhvervsministerens ressortområde og vedrører således udelukkende teknisk bistand om produkter og teknologi, der skal kontrolleres efter EU's "dual-use forordning". Dual-use forordningen omhandler eksportkontrol med udførslen af produkter, som har både civil og militær anvendelse (heraf "dual-use"). Produkter, der alene har militær anvendelse, reguleres inden for Justitsministeriets ressort (våben).

2. Baggrunden for lovforslaget

a. Historie

Siden 1995 har Danmark opfyldt forpligtelsen til at strafsanktionere overtrædelse af forordninger vedrørende økonomiske forbindelser til tredjelande med hjemmel i "Lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande ("bemyndigelsesloven"). Loven indeholder tillige en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte nødvendige forskrifter.

Den oprindelige bemyndigelseslov fra 1984 var begrænset til at muliggøre anvendelsen af EF's retsakter på det handelspolitiske område, f.eks. tekstiler og stål. I 1995 vedtog EU imidlertid "Forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af varer med dobbelt anvendelse" (Rådets forordning nr. 3381/94/EF), baseret på artikel 133 i Traktaten. Forordningen, i daglig tale "dual-use forordningen", omhandler eksportkontrol med udførslen af "dual-use produkter", dvs. produkter, som både kan anvendes civilt og militært, og som i de forkerte hænder kan benyttes til udvikling og produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Bemyndigelsesloven supplerer dual-use forordningen på de områder, hvor det er nødvendigt af hensyn til den praktiske gennemførelse i Danmark, og hvor forordningen overlader valgmuligheder til medlemsstaternes afgørelse.

Administrationen af dual-use forordningen grænser op til Justitsministeriets administration af Krigsmaterielloven (jf. lov nr. 400 af 13. juni 1990 med senere ændring) og Våbenloven (jf. lovebkendtgørelse nr. 918 af 10. september 2004), som regulerer henholdsvis produktion og udførsel af våben. Ydermere indeholder Straffeloven bestemmelser om, at ulovlig udførsel af produkter med dobbelt anvendelse til spredning af masseødelæggelsesvåben og terrorisme under skærpende omstændigheder kan straffes med fængsel (jf. Straffelovens §§ 114 og 114e).

b. Det internationale samarbejde om eksportkontrol

Grundlaget for reglerne om eksportkontrol er et uformelt internationalt samarbejde mellem ca. 40 vestligt orienterede lande. På linie med de øvrige EU-medlemsstater deltager Danmark i fire internationale fora for samarbejde om eksportkontrol. Her træffes politiske aftaler om eksportkontrol, ligesom der udveksles vurderinger og erfaringer om kritiske lande og slutbrugere. Samarbejdet er udelukkende politisk bindende, og formålet er at sikre, at produkter underlagt eksportkontrol ikke sælges til, eller på anden måde falder i hænderne på, personer eller lande, som kan tænkes at misbruge dem og dermed bringe den internationale sikkerhed og stabilitet i fare. De fire internationale eksportkontrolregimer er:

- Wassenaar Arrangementet (WA) omfatter våben og produkter og teknologier med dobbelt anvendelse.
- Australiengruppen (AG) omfatter kemiske og biologiske produkter og produktionsudstyr, der kan anvendes til udvikling og fremstilling af kemiske og biologiske våben.
- Missile Technology Control Regime (MTCR) omfatter produkter og teknologier, der kan anvendes til udvikling og fremstilling af missiler, der kan fremføre masseødelæggelsesvåben.
- Nuclear Suppliers Group (NSG) omfatter produkter og teknologier, der anvendes i forbindelse med udviklingen af kernekraft, men som også kan være relevante for atomvåben.

c. Det fælles EU retsgrundlag for kontrollen med udførsel af dual-use produkter

Inden for EU er det internationale samarbejde vedrørende eksportkontrol formaliseret og forankret i bindende retsakter. De fælles regler for EU-medlemsstaterne om eksportkontrol med dual-use produkter findes i Rådets forordning nr. 1334/2000/EF af 22. juni 2000 om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("dual-use forordningen").

Forordningen fastlægger hvilke dual-use produkter, der er under eksportkontrol. Dual-use produkter skal ikke blot forstås som materielle produkter i traditionel forstand (dvs. "hardware"), men også som den software og teknologi, der kræves til udvikling, produktion eller brug af en vare, der er pålagt eksportkontrol, jf. forordningens artikel 2, stk. a.

Forordningen indeholder bl.a. bestemmelser om:

- 1) Forskellige typer tilladelser.
- 2) Hensyn, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af ansøgningerne.
- 3) Eksportørernes forpligtelser.

- 4) Samarbejdet mellem medlemsstaterne om at modvirke uacceptable udførsler.

Dual-use forordningen regulerer eksportkontrollen med dual-use produkter på to måder:

- 1) Den indeholder "kontrollisten" (jf. dual-use forordningens bilag I), som opregner alle de dual-use produkter, der er under eksportkontrol. Produkterne er beskrevet nøje ved tekniske specifikationer.
- 2) Desuden indeholder forordningen såkaldte "catch-all" bestemmelser (jf. dual-use forordningens artikel 4, stk. 1-7.) "Catch-all" bestemmelserne fungerer som et sikkerhedsnet, idet de "fanger" de produkter under eksportkontrol, der ikke står på kontrollisten, men som i de forkerte hænder alligevel kan anvendes til udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Ifølge dual-use forordningen er det den enkelte medlemsstats nationale myndigheder - i Danmark økonomi- og erhvervsministeren - der har kompetencen til at træffe den konkrete afgørelse af, om bestemte udførsler skal tillades eller ej (jf. dual-use forordningens artikel 6, navnlig artikel 6, stk. 2). Administrationen er henlagt til Erhvervs- og Byggestyrelsen.

d. Forhandlingerne om den fælles aktion

Under forhandlingerne om dual-use forordningens revision i 2000 overvejede EU's medlemsstater, hvorvidt regler om kontrol med ydelse af teknisk bistand uden for EU kunne indgå i dual-use forordningen, der er baseret på Traktatens artikel 133 under afsnittet om den fælles handelspolitik. Teknisk bistand er f.eks. rådgivning, reparation, vedligeholdelse, opsættelse af fabriksanlæg eller undervisning.

Efter juridiske undersøgelser blev det imidlertid konkluderet, at en sådan kontrol med overførsel af viden uden for EU's grænser ikke kunne være omfattet af EU's handelspolitiske kompetence, og derved at kontrol med teknisk bistand ikke kunne indgå i dual-use forordningen.

I stedet valgtes retsaktstypen "fælles aktion", hvori medlemsstaterne pålægges en pligt til gennemføre national lovgivning i overensstemmelse med aktionens bestemmelser. Den fælles aktion ("Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse" (2000/401/FUSP)) har hjemmel i EU Traktatens artikel 14 under afsnittet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Der er ingen tidsfrist for implementeringen af den fælles aktion, men et flertal af EU-medlemsstaterne

(Spanien, Finland, Belgien, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien, Luxembourg, Sverige, UK, Tjekkiet, Estland, Letland, Ungarn, Malta, Polen og Slovakiet) har på nuværende tidspunkt implementeret aktionen.

Den fælles aktion blev, sammen med den reviderede udgave af dual-use forordningen, forelagt for Folketingets Europaudvalg den 9. juni 2000. Her gav Europaudvalget mandat til, at Danmark kunne tilslutte sig begge retsakter.

e. Samspillet mellem den fælles aktion og dual-use forordningen

Den fælles aktion komplementerer dual-use forordningen. Med den fælles aktion sikres det, at også ydelse af teknisk bistand *uden for EU*, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, underlægges kontrol. Dual-use forordningen dækker nemlig ikke i tilfælde af levering af tjenesteydelser eller overførsel af teknologi uden for EU (jf. dual-use forordningens artikel 3, nr. 3).

Dual-use forordningen vedrører "udførsel" af produkter og teknologi *fra EU* til tredjelande, enten via en udførselsprocedure (fysisk eksport) eller ved overførsel af software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon (jf. dual-use forordningens artikel 2).

Den fælles aktion, vedrører kontrol med teknisk bistand (bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben), »hvis bistanden ydes *uden for* Det Europæiske Fællesskab af en fysisk eller juridisk person, der er bosat i Det Europæiske Fællesskab«. "Uden for" er ikke defineret i aktionen, men må antages at omfatte områder, der ikke er omfattet af Traktatens anvendelsesområde, jf. Artikel 299. Antagelsen bygger på, at dual-use forordningen dækker udførsel fra det geografiske område, der er omfattet af Traktaten (jf. aktionens artikel 2).

3. Lovforslagets indhold

a. Indholdet af den fælles aktion

Det er gennemførelsen af en del af den fælles aktion om kontrol med teknisk bistand, der er formålet med dette lovgivningsinitiativ. Den fælles aktion implementeres alene for økonomi- og erhvervsministerens ressortområde. Lovforslaget omhandler således udelukkende teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi, der skal kontrolleres efter EU's dual-use forordning, jf. afsnit 2c ovenfor. Produkter, der alene har militær anvendelse, reguleres indenfor Justitsministeriets ressort (våben), jf. også afsnit 3f nedenfor..

I den fælles aktions artikel 2 fastsættes det, at »Teknisk bistand underlægges kontrol, herunder for-

bud eller krav om tilladelse,...hvis bistanden ydes uden for Det Europæiske Fællesskab af en fysisk eller juridisk person, der er bosat i Det Europæiske Fællesskab, og hvis den er bestemt til, eller yderen er klar over, at den er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndteringaf kemiske, biologiske eller nukleare våben.....«.

Den fælles aktion komplementerer således dual-use forordningen, idet den dækker behovet for kontrol med ydelse af teknisk bistand *uden for EU* (ved grænseoverskridende bevægelse af fysiske personer).

Den fælles aktion om teknisk bistand kan anses for et naturligt supplement til dual-use forordningens regler om kontrol med udførslen af kritiske produkter. Eksempelvis er udførsel af kritisk teknologi via internettet eller via papir-forsendelse under kontrol i henhold til dual-use forordningen. Men hvis den samme teknologi overføres via undervisning i et kritisk land uden for EU, er det i stedet den fælles aktion, som gælder.

Teknisk bistand defineres i den fælles aktions artikel 1 som: »enhver form for teknisk bistand i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeholdelse eller enhver anden form for teknisk service, og den kan tage form af instruktion, oplæring, overførsel af driftskendskab eller konsulentenservice.«.

Ligeledes fremhæves i artikel 1's anden del, at teknisk bistand: »omfatter forskellige former for mundtlig bistand«. Denne præcisering vedr. »forskellige former for mundtlig bistand« skønnes dog unødvendig, idet mundtlig teknisk bistand allerede er indbefattet af artikel 1's første del: »enhver form for teknisk bistand...« (jf. også bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser under "Til nr. 2")

Altså kan den tekniske bistand tage form af både handlinger (f.eks. konsulentenservice og andre tjenesteydelser) og mundtlig bistand ("ikke-materielle" former).

Skriftlig nedfældet bistand er ikke eksplicit omfattet af den fælles aktion om teknisk bistand. Det skyldes, at skriftlig teknologi og tjenesteydelser, udført fra EU, allerede er omfattet af dual-use forordningen. Hvis en borger bosat i EU imidlertid først skriftligt nedfælder den tekniske bistand efter udrejse fra EU, således at den materielle form først opnås uden for EU, vil denne skriftlighed dog *ikke* være omfattet af dual-use forordningen. Derimod vil der være tale om en handling, der er omfattet af den fælles aktion.

Sammenfattende dækker den fælles aktion om kontrol med teknisk bistand således følgende handlinger og mundtlige overførsler:

- mundtlige overførsler af teknisk bistand (f.eks. undervisning eller foredrag) uden for EU,
- udfærdigelse af skriftlige dokumenter og elektroniske medier uden for EU,
- øvrige "handling" ("enhver anden form for teknisk service") uden for EU.

Den fælles aktion dækker således kun aktiviteter uden for EU. Ydelse af teknisk bistand i relation til masseødelæggelsesvåben *inden for* EU kan straffes i medfør af straffebestemmelser i national lovgivning. For Danmarks vedkommende gælder det, at en række bestemmelser i den danske straffelov, ud fra en konkret vurdering af en given handling, giver mulighed for retsforfølgning.

b. Hovedpunkterne i lovforslaget

Som nævnt ovenfor implementeres lovforslaget alene for økonomi- og erhvervsministerens ressortområde og omhandler således udelukkende teknisk bistand vedrørende produkter og teknologier, der skal kontrolleres efter EU's dual-use forordning.

Hovedpunkterne i lovforslaget er:

- Lovforslaget er udformet med henblik på at opnå overensstemmelse mellem kravene i den fælles aktion og den eksisterende nationale lovgivning.
- Lovforslaget bygger på et generelt forbud mod at yde teknisk bistand uden for EU, hvis bistanden er bestemt til bl.a. udvikling, fremstilling, håndtering eller sporing af masseødelæggelsesvåben eller missiler. Lovforslaget indeholder undtagelsesbestemmelser fra det generelle forbud, som også findes i den fælles aktions artikel 4. Undtagelsesbestemmelserne er nærmere beskrevet nedenfor samt i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.
- Lovforslaget afgrænses, således at kontrol med teknisk bistand alene gennemføres vedrørende de produkter og teknologier, der skal kontrolleres efter EU's dual-use forordning (økonomi- og erhvervsministerens ressortområde).
- Lovforslaget indeholder en mulighed for, at økonomi- og erhvervsministeren i konkrete tilfælde kan dispensere fra forbuddet ud fra hensyn til sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn (se bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser).
- Lovforslaget indeholder en særskilt bestemmelse om, at en given handling er strafbar, selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde, hvor handlingen finder sted. Dette betyder, at kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7 fraviges, se nedenfor.

Dansk jurisdiktion i relation til kontrol med teknisk bistand uden for EU

Straffelovens §§ 6-9 beskriver de tilfælde, hvor strafbare handlinger og undladelser kan pådømmes ved en dansk domstol, det vil sige, hvor der er dansk straffemyndighed (jurisdiktion). For strafbare handlinger, der er begået uden for dansk territorium, kan straffelovens §§ 7-9 finde anvendelse

Det følger af straffelovens § 6, at strafbare handlinger begået på dansk territorium hører under dansk straffemyndighed. For strafbare handlinger, der er begået uden for dansk territorium, kan straffelovens §§ 7-9 finde anvendelse. Ifølge straffelovens § 7 hører handlinger, som en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, har foretaget uden for denne, under dansk straffemyndighed, for så vidt handlingen er foretaget uden for folkeretligt anerkendt statsområde, og tilsvarende handlinger kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder, eller for så vidt handlingen er foretaget inden for sådant område, hvis den er strafbar også efter den dér gældende lovgivning (dobbelt strafbarhed).

Hvis en ydelse af teknisk bistand ikke er strafbar efter gerningsstedets lovgivning, kan der rejses det spørgsmål, om der er straffemyndighed i henhold til straffelovens § 8, nr. 2. Efter denne bestemmelse hører handlinger foretaget i udlandet under dansk straffemyndighed uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, og uden hensyn til, om handlingen er strafbar i det pågældende land, hvis handlingen kræver en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet. Der foreligger ikke domstolsafgørelser om spørgsmål af lignende karakter, og det må derfor anses for usikkert, om straffelovens § 8, nr. 2, kan anvendes ved ydelse af teknisk bistand, der foretages i udlandet, hvilket er baggrunden for indsættelsen om en særskilt bestemmelse i lovforslaget i form af nyt § 2, stk. 9.

Justitsministeriet har nedsat et udvalg med den opgave generelt at overveje straffelovens regler om straffemyndighed. Udvalgets overvejelser kan imidlertid ikke forventes tilendebragt inden for den nærmeste fremtid med henblik på at afklare rækkevidden af straffelovens bestemmelser om straffemyndighed for så vidt angår ydelse af teknisk bistand, der foretages i udlandet.

Straffelovens bestemmelser om dansk straffemyndighed er udtryk for en generel og principiel stillingtagen til, hvornår lovovertrædelser bør kunne påkendes ved danske domstole, og bør derfor som altovervejende hovedregel ikke fraviges ved særbestemmelser. En fravigelse bør således kun ske, hvis kriminali-

tetens art er af en vis alvorlig karakter og helt særlige omstændigheder gør det nødvendigt at sikre, at danske domstole har kompetence til at pådømme handlingen. Som et eksempel på et område, hvor disse betingelser ansås for at foreligge, kan nævnes kvindelig omskæring, jf. straffelovens § 7, stk. 3. Det foreslås i lovforslaget, at kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7 fraviges som følge af den alvor, der må tillægges overtrædelser af forbuddet mod ydelse af teknisk bistand i forbindelse med udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben. Se endvidere bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser under afsnittet "Til nr. 5".

c. Undtagelsesbestemmelser

Artikel 4 i den fælles aktion oplister 3 undtagelsesbestemmelser fra forbuddet imod at yde teknisk bistand uden for EU, der kan anvendes i forbindelse med udvikling eller fremstilling, håndtering... sporing... af masseødelæggelsesvåben:

- 1) Ydelse af teknisk bistand til en række nærtstående lande, hvortil eksport i forvejen er genstand for lempeligere EU regler. Disse lande er i øjeblikket Australien, Canada, Japan, New Zealand, Norge, Schweiz og USA.
- 2) Ydelse af teknisk bistand, der har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning.
- 3) Ydelse af mundtlig bistand om produkter, der ikke er underlagt eksportkontrol.

Disse tre undtagelsesbestemmelser medtages i nærværende lovforslag. Der gøres dog opmærksom på, at undtagelsesbestemmelse nummer 3 ikke er gentaget i lovforslaget, da den allerede er omfattet af afgrænsningen i lovforslagets § 1a, stk. 2 (for en nærmere uddybning af de 3 undtagelsesbestemmelserne og deres indarbejdelse i lovforslaget, se bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser).

d. Kontrol med anden militær anvendelse

Artikel 3 i den fælles aktion pålægger medlemsstaterne at overveje, om der i de nationale regler til gennemførelse af den fælles aktion også skal være kontrol med teknisk bistand vedrørende anden militær endelig anvendelse (end omhandlet i aktionens artikel 2), der ydes til lande under internationale våbenembargoer. Når overvejelserne er foretaget, er det valgfrit, hvorvidt den enkelte medlemsstat vælger at implementere denne kontrol.

Med lovforslaget fravælger Danmark indtil videre muligheden for at forbyde bistand vedrørende "anden militær anvendelse" i lande under en international vå-

benembargo. Baggrunden herfor er mangel på internationale erfaringer om, hvilke handlinger der i praksis kunne tænkes at blive ramt.

e. Betydning for de danske virksomheder

Lovforslaget betyder, at de danske virksomheder nu skal være opmærksomme på, at en række aktiviteter foretaget uden for EU (f.eks. reparation, oplæring, prøvning, opsætning af fabriksanlæg) er forbudt, hvis de er bestemt til anvendelse i forbindelse med f.eks. udvikling, fremstilling, håndtering eller sporing af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Det er de danske virksomheders eget ansvar at sikre, at forbuddet overholdes. Forbuddet vil dog næppe i praksis betyde nogen begrænsning af de aktiviteter, som eksportørerne i dag har ønske om at foretage sig og kan gøre lovligt. Overførsel af teknologi fra EU, som kræves til udvikling, produktion eller brug af en vare, der er pålagt eksportkontrol, er allerede i dag underlagt eksportkontrol i henhold til dual-use forordningen (jf. afsnit 2.c ovenfor).

Det skal dog bemærkes, at den fælles aktion (jf. aktionens artikel 2) sætter en lang række handlinger under kontrol uanset selve formålet med disse handlinger. F.eks. skelner den fælles aktion ikke mellem, om formålet med en given ydelse af teknisk bistand er terror eller beskyttelse af civile. Således tager den fælles aktion heller ikke højde for, om det i visse tilfælde ville være legitimt, f.eks. af humanitære eller sikkerhedspolitiske årsager, at yde visse former for teknisk bistand. Dette kunne f.eks. være montering af særlige filtre til sporing af krigsgasser på civile passagerskibe uden for EU.

For at undgå forbud mod sådanne legitime ydelser medtages i lovforslaget en mulighed for at dispensere fra det generelle forbud (jf. også bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser under afsnittet "Til nr. 2").

f. Teknisk bistand vedrørende våben

Som nævnt ovenfor implementerer dette lovforslag kun den del af den fælles aktion om kontrol med teknisk bistand, som hører under økonomi- og erhvervsministerens ressortområde.

En tværministeriel arbejdsgruppe under Justitsministeriet (arbejdsgruppen om reglerne for udførsel af våben mv.) har til opgave at behandle en række problemstillinger vedrørende reglerne om, og praksis for, kontrol med udførsel af våben mv. Arbejdsgruppen skal blandt andet overveje, hvorledes den resterende del af den fælles aktion (teknisk bistand, som relaterer sig direkte til produkter, der alene kan anvendes som

masseødelæggelsesvåben og dermed ikke har civile anvendelsesmuligheder, samt missiler, der er specielt konstrueret eller modificeret til fremføring af masseødelæggelsesvåben) kan omfattes af våbenlovgivningens kontrolordning. Det forventes, at arbejdsgruppen afgiver rapport inden udgangen af 2004, og at justitsministeren på baggrund heraf fremsætter lovforslag i starten af 2005.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes at medføre marginalt øgede udgifter for staten. Det forventes, at implementeringen af den fælles aktion om teknisk bistand vil føre til et øget behov for informationsaktiviteter over for de berørte virksomheder samt sagsbehandling i forbindelse med eventuelle dispensationsansøgninger.

Tabel 1: De økonomiske og administrative konsekvenser for staten

	2005		
	Lønsum Kr.	Øvrig drift Kr.	Udgifter i alt Kr.
Øget sagsbehandling (0,1 årsværk)	40.000	30.000	70.000
Øgede informationsaktiviteter (0,1 årsværk)	40.000	30.000	70.000
I alt (0,2 årsværk)	80.000	60.000	140.000

I ovenstående tabel 1 er udarbejdet et skøn over Økonomi- og Erhvervsministeriets øgede omkostninger som følge af lovgivningen om teknisk bistand. Udgiften finansieres inden for Erhvervs- og Byggestyrelsens ramme.

Lovforslaget har ingen kommunale eller amtskommunale konsekvenser, idet hverken amter eller kommuner er involveret i eksportkontrolindsatsen.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget skal medvirke til en mere effektiv dansk indsats i det internationale samarbejde mod spredning af masseødelæggelsesvåben og missiler. Flere andre lande i de internationale eksportkontrolregimer og navnlig i EU har allerede lovgivning på plads vedrørende teknisk bistand. Der er ikke fra disse landes side i det internationale samarbejde blevet viderebragt oplysninger om, at reglerne har haft negative virkninger eller i øvrigt givet anledning til kritik fra virksomhederne.

Ligeledes skal det bemærkes, at Erhvervs- og Byggestyrelsen, i forbindelse med den seneste ændring af bemyndigelsesloven (Lov nr. 407 af 28. maj 2003), har forbedret hjemmesiden for eksportkontrol samt styrket den generelle informationsindsats over for eksportørerne. Hermed har eksportørerne nu gode muligheder for at modtage information om eksportkontrol og dermed overholde de foreslåede regler om kontrol med teknisk bistand.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vurdering af lovforslaget

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering har vurderet lovforslagets administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vurderer, at lovforslaget ikke har ”løbende administrative konsekvenser” eller ”omstillingsbyrder” for virksomhederne. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vurderer endvidere, at det forhold, at virksomhederne skal orientere sig i forhold til loven, ikke i sig selv er en omstillingsbyrde. Derfor skal lovforslaget ikke testes i et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

Lovforslaget vurderes heller ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vedrører kun eksportørernes og myndighedernes administration af eksportkontrolreglerne og har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører en fælles aktion om kontrol med teknisk bistand (Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse (2000/401/FUSP), jf. EF-Tidende nr. L 159 af 30. juni 2000, s. 216).

Aktionen komplementerer EU's dual-use forordning om eksportkontrol med produkter og teknologi med dobbelt anvendelse (dual-use), der er vedtaget med hjemmel i Traktatens artikel 133 i afsnittet om den fælles handelspolitik (Rådets forordning (EF) nr. 1334/2000 af 22. juni om en fællesskabsordning

for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse).

Der er ingen tidsfrist for implementeringen af den fælles aktion. Et flertal af medlemsstaterne har allerede lovgivning på plads.

8. Høring

Lovforslaget blev den 14. oktober 2004 sendt i ekstern høring hos: Danmarks Rederiforening; Dansk In-

dustri; Finansrådet; Forsvarsministeriet; Fødevareministeriet; Handel, Transport & Service; IT-Branche-foreningen; ITEK; Landbrugsrådet; Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling; Ingeniørforeningen; Rigspolitichefen Afd. G.; Told og Skat og Udenrigsministeriet.

Tabel 2: Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive Konsekvenser/ Mindre udgifter	Negative Konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for staten	Ingen	Forslaget forventes at medføre marginalt øgede udgifter for staten (140.000 Kr.), som finansieres inden for Erhvervs- og Byggestyrelsens ramme.
Økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vil på sigt styrke Danmarks internationale troværdighed og dermed også danske eksportørers omdømme.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget implementerer "Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse" og komplementerer herved "Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse".	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lovens titel ændres. Indsættelsen af "mv." indikerer, at nu også kontrol med teknisk bistand er en del af lovens indhold. Dette er nødvendigt, fordi kontrol med teknisk bistand ikke er omfattet af begrebet i den gældende lov: "økonomiske forbindelser til tredjelande". Desuden tilrettes overskriften således, at "Det Europæiske Fællesskab" står i ental i henhold til gældende skrivemåde.

Til nr. 2

Det foreslås, at der efter lovens § 1 indsættes en ny § 1a. Formålet er at gennemføre Rådets fælles aktion vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse (2000/401/FUSP) i dansk ret.

I den nye § 1a forbydes det at yde teknisk bistand uden for EU, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben. Formuleringen er næsten enslydende med artikel 2 i den fælles aktion. Af hensyn til klar lovtekst er der sket

mindre omformuleringer, som ikke indeholder indholdsmæssige ændringer.

Efter den fælles aktions artikel 2 kan medlemsstaterne vælge, om de vil implementere den fælles aktion via en "forbudsmodel" eller en "tilladelsesmodel".

Regeringen har valgt at anvende "forbudsmodellen" som grundlag. Det er regeringens holdning, at enhver form for teknisk bistand, der ydes uden for EU, og som er bestemt til udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben, bør forbydes. Kun under særlige sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn, kan der dispenseres fra forbuddet, jf. bemærkningerne til § 1a, stk. 5 nedenfor.

For det første giver forbudsmodellen størst retssikkerhed. Forbudsmodellen er den klareste og enkleste måde at udtrykke retstilstanden på: at teknisk bistand, der er bestemt til udvikling og fremstilling af masseødelæggelsesvåben, er forbudt.

For det andet giver forbudsmodellen en mere enkel administration. Med et klart forbud ved virksomhederne, at der ikke er nogen grund til at søge tilladelse til at yde teknisk bistand, hvis den tekniske bistand vedrører dual-use produkter og teknologi, som er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben. Ansøgninger begrænses derfor til kun at omfatte mulige dispensationer, altså de særlige tilfælde, hvor der foreligger humanitære, sikkerhedspolitiske eller andre beskyttelsesværdige hensyn.

For det tredje fungerer forbudsmodellen i praksis som det eksisterende system for eksportkontrol med dual-use produkter og teknologi. En ansøgning om dispensation svarer således til en ansøgning om udførselstilladelse under dual-use forordningen (jf. de almindelige bemærkninger afsnit 2c ovenfor). Det samme er gældende for en virksomheds ansvar. En virksomheds ansvar for at vurdere, hvorvidt en teknisk bistand kan ydes, svarer nøje til, at det også efter dual-use forordningen er virksomhedens ansvar at søge en tilladelse, hvis eksporten efter forordningens bestemmelser er forbudt, med mindre en tilladelse udstedes.

Det foreslås, at der i et nyt § 1a, stk. 2 indsættes en bestemmelse om, at forbuddet i § 1a, stk. 1 kun vedrører teknisk bistand om produkter og teknologi, der skal kontrolleres efter dual-use forordningen. Bestemmelsen har to formål.

Bestemmelsen skal afgrænse snitfladen til Justitsministeriets ressortområde. Lovforslaget implementerer kun den del af den fælles aktion, som har at gøre med produkter og teknologi, der kontrolleres under økonomi- og erhvervsministerens ressortområde

(dual-use forordningen). Den resterende del af den fælles aktion, som relaterer sig til produkter kontrolleret under Justitsministeriets ressortområde (våbenloven) vil blive implementeret af Justitsministeriet.

Samtidig indeholder bestemmelsen den fælles aktions tredje undtagelse. Undtagelse nummer 3 går ud på, at forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for EU ikke bør omfatte mundtlig ydelse af teknisk bistand, som ikke er underlagt international eksportkontrol.

Det foreslås, at der i et nyt § 1a, stk. 3 indsættes en definition på "teknisk bistand". Definitionen gengiver første del af den fælles aktions artikel 1. For at undgå uklar lovtekst medtages imidlertid ikke anden del af artikel 1 (»"teknisk bistand" omfatter forskellige former for mundtlig bistand«). Præciseringen i artikel 1's anden del skønnes unødvendig, idet mundtlig teknisk bistand allerede er omfattet af artikel 1's første del: »enhver form for teknisk bistand...«.

Det foreslås at indsætte et nyt § 1a, stk. 4, som afspejler de to første undtagelsesbestemmelser fra det generelle forbud mod ydelse af teknisk bistand uden for EU (jf. den fælles aktions artikel 4). Den tredje undtagelsesbestemmelse er implementeret i § 1a, stk. 2, jf. ovenfor. For at opnå større klarhed i lovteksten er undtagelsesbestemmelserne 1 og 2 omformuleret i lovforslaget. Dækningsområdet er ikke ændret som følge af omformuleringen.

Vedr. undtagelse nummer 1: Forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for EU omfatter ikke ydelse af teknisk bistand i en række nærtstående lande, hvortil eksport i forvejen er genstand for særligt lempelige eksportkontrolregler i henhold til dual-use forordningen (der må benyttes en særlig fællesskabsudførselstilladelse). Disse nærstående lande er i øjeblikket Australien, Canada, Japan, New Zealand, Norge, Schweiz og USA, jf. bilag II, del 3 i dual-use forordningen.

Vedr. undtagelse nummer 2: "Information, der er frit tilgængelig for offentligheden" er undtaget fra forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for EU. For en nærmere definition på "information, der er frit tilgængelig for offentligheden" henvises i den fælles aktions artikel 4 til definitionerne i "internationale eksportkontrolordninger, -organer og traktater".

Hertil skal bemærkes, at EU (dual-use forordningen) samt de internationale eksportkontrolregimer (Wassenaar Arrangementet, Australiengruppen, Missile Technology Control Regime og Nuclear Suppliers Group, jf. afsnit 2b i lovforslagets almindelige bemærkninger) benytter en sammenfaldende definition på begrebet "til fri offentlig anvendelse":

F. t. l. vedr. retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande

»Til fri offentlig anvendelse»: »Teknologi eller software, som er stillet til dispensation uden begrænsninger for dets videre udbredelse. (Begrænsninger i ophavsret undtager ikke »teknologi» eller »software» fra at være til »fri offentlig anvendelse»).« (Kilde: Dual-use forordningen, Bilag I, »Definitioner af udtryk, der anvendes i dette bilag» samt tekniske noter og definitioner for Wassenaar Arrangementet, Australiengruppen, Missile Technology Control Regime og Nuclear Suppliers Group).

Også »information, der vedrører grundforskning» er undtaget fra forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for EU. For en definition af »information, der vedrører grundforskning», henvises i den fælles aktion til de internationale eksportkontrolordninger, -organer og traktater.

Også vedrørende dette begreb benytter EU (dual-use forordningen) og de internationale eksportkontrolregimer (Wassenaar Arrangementet, Australiengruppen, Missile Technology Control Regime og Nuclear Suppliers Group) en identisk definition på »videnskabelig grundforskning»:

»Videnskabelig grundforskning»: »Eksperimentelt eller teoretisk arbejde, der i hovedsagen udføres for at skaffe ny viden om de grundlæggende principper for fænomener eller observerbare kendsgerninger, og som ikke primært er rettet mod et konkret, praktisk mål.« (Kilde: Dual-use forordningen, Bilag I, »Definitioner af udtryk, der anvendes i dette bilag» samt tekniske noter og definitioner for Wassenaar Arrangementet, Australiengruppen, Missile Technology Control Regime og Nuclear Suppliers Group).

Det foreslås, at der i et nyt § 1 a, stk. 5 indsættes en bestemmelse om, at økonomi- og erhvervsministeren ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn kan dispensere fra forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for EU.

Det er klart regeringens holdning, at enhver form for teknisk bistand, der ydes uden for EU, og som er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, anvendelse, vedligeholdelse eller oplagring af masseødelæggelsesvåben, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre masseødelæggelsesvåben, bør forbydes.

Men der kan forekomme særlige, sjældne tilfælde, hvor Danmark vil anse det for acceptabelt at tillade ydelse af teknisk bistand, f.eks. i forbindelse med produkter, der er bestemt til sporing, identificering eller håndtering af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den tekniske bistand ydes som beskyttelse eller modforanstaltninger

imod masseødelæggelsesvåben. Der kunne f.eks. være tale om installation af filtre til ventilationsskakter på civile passagerskibe uden for EU, eller reparation af måleudstyr, der kan identificere kemiske eller biologiske kampstoffer i f.eks. vandforsyningen.

Beskyttelse af civilbefolkningen forventes således at blive et voksende marked, som også danske virksomheder vil være aktive inden for af både humanitære og kommercielle årsager.

Dispensationsadgangen er derfor medtaget for at sikre, at lovgivningen ikke skal revideres, hvis der måtte opstå en situation, hvor forbuddet ikke bør gælde under hensyn til sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige formål, samtidig med at regeringen via forbuddet klart signalerer sin holdning om ikke at yde teknisk bistand til udvikling af masseødelæggelsesvåben.

En ansøgning om dispensation vil for virksomhederne svare til den eksisterende praksis for ansøgning om udførselstilladelse under dual-use forordningen. Vurderingen af ansøgninger om dispensation vil således bero på en faglig, konkret vurdering af virksomhedens virkefelt, den konkrete ydelse, leverandøren af ydelsen, modtageren samt bestemmelseslandet for ydelsen. I denne vurdering vil indgå både tekniske, efterretningsmæssige, sikkerheds- og udenrigspolitiske vurderinger. Dispensationsadgangen forventes delegeret fra økonomi- og erhvervsministeren til Erhvervs- og Byggestyrelsen.

Til nr. 3

Det foreslås at der i den eksisterende § 2, stk. 6 efter ordene: »Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der« indsættes: »forsætlig eller«. Ændringen er ikke indholdsmæssig. Forsætlig overtrædelse er allerede strafbar efter gældende lovgivning. Ændringen sker alene for at anvende samme skrivemåde som i den nye §1a, stk. 7, hvor også forsætlig overtrædelse fremgår eksplicit af lovteksten.

Til nr. 4

Det foreslås at indsætte et nyt § 1a, stk. 7, der opregner straffesanktionerne for overtrædelse af forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for EU.

Det foreslås at begrænse kravet til tilregnelser til de forsætlige og groft uagtsomme overtrædelser. Kravet til tilregnelser bliver hermed identisk med tilsvarende krav om tilregnelser i den øvrige lovgivning om eksportkontrol med dual-use produkter.

Heraf følger, at en eksportør (f.eks. virksomheder eller enkeltpersoner) kan straffes, hvis denne uden for EU yder teknisk bistand, som denne samtidig ved eller burde vide er bestemt til anvendelse »i forbindelse

med udvikling, fremstilling,af kemiske, biologiske eller nukleare våben....«. Hvis eksportøren er bekendt med, eller har begrundet mistanke om, at formålet med bistanden f.eks. er udvikling af masseødelæggelsesvåben til brug i forbindelse med terror eller anden aktivitet, der har til formål at øve skade på f.eks. mennesker eller ejendom, er bistanden omfattet af forbuddet, og der ikke mulighed for dispensation. Men har eksportøren *ikke* en sådan viden, er ydelsen ikke omfattet af den fælles aktion. Såfremt formålet med bistanden er af humanitær, sikkerheds- eller anden beskyttelsesværdig karakter, er der mulighed for at opnå dispensation fra forbuddet.

Virksomhederne kan altid kontakte myndighederne for at få oplysninger om f.eks. den pågældende modtager af teknisk bistand.

Som følge af tilføjelsen af et nyt stk. 7 sker der en redaktionel ændring af nummereringen.

Til nr. 5

Det foreslås at indsætte et nyt § 2, stk. 9, der omhandler dansk straffemyndighed (jurisdiktion).

Overtrædelse af forbuddet i den foreslåede affattelse af § 1 a, stk. 1, er en alvorlig handling, idet der er tale om ydelse af teknisk bistand til brug for udvikling, fremstilling, mv. af masseødelæggelsesvåben eller missiler, der kan fremføre disse våben. Derudover er Danmark med den fælles aktion internationalt for-

pligtet til at gennemføre lovgivning i overensstemmelse med aktionens bestemmelser. For at sikre, at danske statsborgere og personer bosat i Danmark kan retsforfølges, hvis de pågældende i strid med det foreslåede forbud i § 1 a yder teknisk bistand i udlandet, uanset om forholdet er strafbart der, hvor bistanden ydes, foreslås det, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7 fraviges. Bestemmelsen indebærer samtidig, at bestemmelsen i straffelovens § 10, stk. 2, ikke finder anvendelse. Det betyder, at danske domstole i eventuelle sager om ydelse af teknisk bistand i udlandet ikke er bundet af det udenlandske strafmaksimum.

Som følge af tilføjelsen af et nyt stk. 9 sker der en redaktionel ændring af nummereringen.

Til nr. 6

Det tidligere § 2, stk. 8, som bliver det ny § 2, stk. 10, ændres, således at ransagning i sager om overtrædelse af forbuddet i § 1 a, stk. 1 kan finde sted på linie med overtrædelse af eksisterende bestemmelser i bemyndigelseslovens § 1, stk. 1.

Til § 2

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttræden.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande

Lovforslaget

Lovens titel affattes således:

»Lov om anvendelsen af visse af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande mv. «

Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Det er forbudt, uden for Det Europæiske Fællesskab, at yde teknisk bistand, jf. stk. 2 og 3, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder kun teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi, der skal kontrolleres efter Rådets Forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse.

Stk. 3. Teknisk bistand omfatter enhver form for bistand i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeholdelse eller enhver anden form for teknisk service. Teknisk bistand kan tage form af instruktion, oplæring, overførsel af driftskendskab eller konsulent-service.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke:

- 1) Ydelse af teknisk bistand i de nærtstående lande, som efter Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse er omfattet af EU's fællesskabsudførelstilladelse.
- 2) Ydelse af teknisk bistand, der har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning.

Gældende formulering

§ 2, stk. 6. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der groft uagtsomt uden tilladelse fra økonomi- og erhvervsministeren udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben

§ 2, stk. 8. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.

Lovforslaget

Stk. 5. Økonomi- og erhvervsministeren kan ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn dispensere fra forbuddet i stk. 1.«

I § 2, stk. 6 indsættes efter »Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der«: »forsætligt eller«.

I § 2 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbuddet efter § 1a, stk. 1.«

I § 2 indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

»Stk. 9. Uanset bestemmelserne i straffelovens §§ 6-9 hører overtrædelse af forbuddet i § 1a dog under dansk straffemyndighed, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde.«

§ 2, stk. 8, der bliver stk. 10, affattes således:

»Stk. 10. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1 og overtrædelse af § 1a, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.«

Bilag 2

(Retsakter vedtaget i henhold til afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union)

**RÅDETS FÆLLES AKTION
af 22. juni 2000**

**vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse
(2000/401/FUSP)**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 14, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådet vedtog den 22. juni 2000 forordning (EF) nr. 1334/2000 om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse¹⁾, som udgør et effektivt system til kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse, herunder software og teknologi. Denne forordning indeholder i artikel 4 bl.a. bestemmelser om produkter, der ikke er opført i bilag I, og som er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, der kan fremføre sådanne våben, eller i forbindelse med varer til militært brug til lande, der er omfattet af en EU-, OSCE- eller FN-våbenembargo.
- (2) Den Europæiske Unions medlemsstaters forpligtelser med hensyn til ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og eksport af konventionelle varer til militært brug til lande, der er omfattet af våbenembargoer, gør det nødvendigt at indføre et effektivt eksportkontrollsystem, som også på grundlag af fælles standarder bør omfatte teknisk bistand, herunder mundtlig overførsel af teknologi underkastet kontrol under internationale eksportkontrolordninger, -organer og missiler og med konventionelle varer til militært brug, som eksporteres til lande, der er genstand for en våbenembargo som nævnt ovenfor. Det er hensigtsmæssigt at definere sådanne standarder i en fælles aktion —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

I denne fælles aktion forstås ved:

- a) ”teknisk bistand”: enhver form for teknisk bistand i forbindelse med reparation,

udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeholdelse eller enhver anden form for teknisk service, og den kan tage form af instruktion, oplæring, overførsel af driftskendskab eller konsulent-service

- b) ”teknisk bistand” omfatter forskellige former for mundtlig bistand
- c) ”internationale eksportkontrolordninger, -organer og -traktater”: Australia Group, Missile Technology Control Regime, Nuclear Suppliers Group, Wassenaar-arrangementet, Zangger-Komiteén og konventionen om kemiske våben.

Artikel 2

Teknisk bistand underlægges kontrol, herunder forbud eller krav om tilladelse, som fastlægges i henhold til artikel 5, hvis bistanden ydes uden for Det Europæiske Fællesskab af en fysisk eller juridisk person, der er bosat i Det Europæiske Fællesskab, og hvis den er bestemt til, eller yderen er klar over, at den er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Artikel 3

Medlemsstaterne overvejer desuden at gennemføre sådanne kontrol i tilfælde, hvor den tekniske bistand vedrører anden militær endelig anvendelse end omhandlet i artikel 2, og ydes i bestemmelseslande, som er omfattet af en våbenembargo, der er indført ved en fælles holdning eller en fælles aktion, vedtaget af Rådet, eller ved en OSCE-beslutning eller en våbenembargo, der er pålagt ved en bindende resolution fra FN's Sikkerhedsråd.

Artikel 4

Artikel 2 finder ikke anvendelse på teknisk bistand,

- a) når den ydes i et land, som er opført i del 3 i bilag II til forordning (EF) nr. 1334/2000
- b) når den har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning, jf. definitionen af disse begreber i internationale eksportkontrolordninger, -organer og -traktater, eller
- c) når den er i mundtlig form og ikke vedrører produkter, der skal kontrolleres under en eller flere af de internationale eksportkontrolordninger, -organer og -traktater.

Artikel 5

Medlemsstater, som endnu ikke har indført de fornødne kontrolbestemmelser til gennemførelse af denne fælles aktion i deres nationale lov-

givning eller praksis eller fastsat, hvilke sanktioner der skal iværksættes, skal forelægges passende forslag om

- a) gennemførelse af denne fælles aktion ved fastsættelse af kontrolbestemmelser
- b) fastsættelse af sanktioner på nationalt plan.

Artikel 6

Denne fælles aktion træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Artikel 7

Denne fælles aktion offentliggøres i EF-Tidende.

Udfærdiget i Luxembourg, den 22. juni 2000.

På Rådets vegne
J.SÓCRATES
Formand

¹⁾ Se side 1 i denne EFT.

Bilag 3

*(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)***RÅDETS FORORDNING (EF) Nr.1334/2000
af 22.juni 2000****om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 133, under henvisning til forslag fra Kommissionen²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Produkter med dobbelt anvendelse (produkter, herunder software og teknologier, med dobbelt anvendelse) bør underkastes en effektiv kontrol ved deres udførsel fra Fællesskabet.
- (2) Et effektivt fælles system til kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse er nødvendigt for at leve op til medlemsstaternes internationale forpligtelser og ansvar, navnlig med hensyn til ikke-spredning, samt Den Europæiske Unions internationale forpligtelser og ansvar.
- (3) Tilstedeværelsen af et fælles kontrolsystem og harmoniserede politikker med hensyn til håndhævelse og overvågning i alle medlemsstater er en forudsætning for at etablere fri bevægelighed for produkter med dobbelt anvendelse inden for Fællesskabet.
- (4) Den nuværende ordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse, der indførtes ved forordning (EF) nr.3381/94³⁾ og afgørelse 94/942/FUSP⁴⁾, bør harmoniseres yderligere for fortsat at sikre en effektiv anvendelse af kontrollen.
- (5) Fælles lister over produkter med dobbelt anvendelse, bestemmelsessteder og retningslinjer er afgørende elementer i en effektiv ordning for kontrol med udførsel; sådanne lister er fastsat ved afgørelse 94/942/FUSP med efterfølgende ændringer og bør indarbejdes i nærværende forordning.
- (6) Ansvar for afgørelserne om ansøgninger om udførselstilladelser ligger hos de nationale myndigheder; nationale bestemmelser og afgørelser, der påvirker udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, skal træf-

tes inden for rammerne af den fælles handelspolitik, herunder navnlig Rådets forordning (EØF) nr. 2603/69 af 20. december 1969 om fastlæggelse af en fælles udførselsordning⁵⁾.

- (7) Afgørelser om ajourføring af de fælles lister over produkter med dobbelt anvendelse skal være i fuld overensstemmelse med de forpligtelser og tilsagn, som hver medlemsstat har accepteret som deltager i de relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratificering af relevante internationale traktater.
- (8) Overførsel af software og teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til bestemmelsessteder uden for Fællesskabet bør også kontrolleres.
- (9) Der bør lægges særlig vægt på spørgsmål om genudførsel og endelig anvendelse.
- (10) Den 22. september 1998 undertegnede repræsentanter for medlemsstaterne og Europa-Kommissionen tillægsprotokoller til de respektive aftaler om kontrol mellem medlemsstaterne, Det Europæiske Atomenergifællesskab og Den Internationale Atomenergiorganisation, der blandt andre foranstaltninger forpligter medlemsstaterne til at oplyse om specificeret udstyr og ikke-nukleært materiale.
- (11) Fællesskabet har vedtaget et sæt toldbestemmelser, der er indeholdt i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks⁶⁾ og i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2913/92⁷⁾, hvori der bl.a. er bestemmelser for udførsel og genudførsel af varer; intet i nærværende forordning indskrænker de beføjelser, der gælder i henhold til og i kraft af kodeksen og gennemførelsesbestemmelserne hertil.

- (12) I henhold til og inden for rammerne af traktatens artikel 30 og så længe der ikke er en højere grad af harmonisering, vil medlemsstaterne fortsat have ret til at foretage kontrol af overførsler af visse produkter med dobbelt anvendelse inden for Fællesskabet for at beskytte den offentlige orden eller sikkerhed; såfremt effektiviteten af kontrollen med udførsler fra Fællesskabet er afhængig af denne kontrol, vil den med mellemrum blive taget op til fornyet behandling af Rådet.
- (13) For at sikre, at denne forordning anvendes korrekt, skal hver medlemsstat træffe foranstaltninger, der giver de kompetente myndigheder passende beføjelser.
- (14) Hver medlemsstat bør fastsætte de sanktioner, der finder anvendelse i tilfælde af overtrædelse af denne forordnings bestemmelser.
- (15) Europa-Parlamentet har givet udtryk for sine synspunkter i sin beslutning af 13. april 1999⁸⁾.
- (16) Forordning (EF) nr. 3381/94 bør ophæves i betragtning af det ovenfor anførte —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

Formål og definitioner

Artikel 1

Ved denne forordning indføres en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse.

Artikel 2

I denne forordning forstås ved:

- a) »produkter med dobbelt anvendelse«: produkter, herunder software og teknologier, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, samt alle varer, der kan anvendes både til ikke-eksplosive formål og til på enhver måde at fremme fabrikation af nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer
- b) »udførsel«:
- i) en udførselsprocedure i henhold til artikel 161 i EF- toldkodeksen
 - ii) en genudførsel i henhold til artikel 182 i nævnte kodeks, og
 - iii) overførsel af software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller

telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet; dette gælder kun for mundtlig overførsel af teknologi pr. telefon, hvis teknologien er indeholdt i et dokument, hvoraf den relevante del oplæses pr. telefon eller beskrives pr. telefon på en sådan måde, at der i alt væsentligt opnås samme resultat

- c) »eksportør«: en fysisk eller juridisk person, for hvis regning der foretages udførselsangivelse, dvs. den person, der på det tidspunkt, hvor angivelsen antages, har kontrakten med modtageren i tredjelandet og har beføjelse til at beslutte, at produktet skal sendes ud af Fællesskabets toldområde. Hvis der ikke er indgået nogen udførselskontrakt, eller hvis indehaveren af kontrakten ikke handler for egen regning, er beføjelsen til at beslutte, at produktet skal sendes ud af Fællesskabets toldområde, afgørende. Ved eksportør forstås også en fysisk eller juridisk person, der beslutter at overføre software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet. Når ejendomsretten til at disponere over produktet med dobbelt anvendelse ifølge den kontrakt, i henhold til hvilken udførslen finder sted, indehaves af en person, der har hjemsted uden for Fællesskabet, betragtes den kontrahent, der har hjemsted i Fællesskabet, som eksportør.
- d) »udførselsangivelse«: den handling, ved hvilken en person i behørig form og efter de foreskrevne regler tilkendegiver at ville angive et produkt med dobbelt anvendelse til toldproceduren for udførsel.

KAPITEL II

Anvendelsesområde

Artikel 3

1. Der kræves tilladelse til udførsel af de produkter med dobbelt anvendelse, der er anført i bilag I.
2. Der kan i henhold til artikel 4 eller 5 også kræves tilladelse til at udføre visse produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, til alle eller visse bestemmelsessteder.
3. Denne forordning gælder dog ikke for levering af tjenesteydelser eller overførsel af teknologi, hvis denne levering eller overførsel inde-

bærer grænseoverskridende bevægelse af fysiske personer.

4. Denne forordning finder ikke anvendelse på produkter med dobbelt anvendelse, der kun passerer gennem Fællesskabet, dvs. produkter, der ikke tildeles nogen anden toldgodkendt behandling eller anvendelse end proceduren for ekstern forsendelse, eller som blot tilføres til en frizone eller et frilager, og for hvilke der ikke skal opbevares optegnelser i et godkendt lagerregnskab.

Artikel 4

1. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis eksportøren af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor han har hjemsted, er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

2. Der kræves også tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en våbenembargo i henhold til en fælles holdning eller en fælles aktion vedtaget af Rådet eller ved en afgørelse truffet af OSCE eller en våbenembargo i henhold til en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, og hvis eksportøren af de i stk. 1 omhandlede myndigheder er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til militær endelig anvendelse. Med henblik på dette stykke forstås ved »militær endelig anvendelse«:

- a) inkorporering i militære produkter, der er opført på medlemsstaternes militære liste
- b) anvendelse af fremstillings-, afprøvnings- eller analyseudstyr og komponenter hertil til udvikling, fremstilling eller vedligeholdelse af militære produkter, der er opført på ovennævnte liste
- c) anvendelse af ufærdige produkter på et anlæg til fremstilling af militære produkter, der er opført på ovennævnte liste.

3. Der kræves ligeledes tilladelse til udførsel

af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis de i stk. 1 omhandlede myndigheder har meddelt eksportøren, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse som dele eller komponenter i militære produkter, der er opført på den nationale militære liste, og som er blevet udført fra denne medlemsstats område uden tilladelse eller under tilsidesættelse af en tilladelse foreskrevet i den pågældende medlemsstats nationale lovgivning.

4. Hvis en eksportør har kendskab til, at produkter med dobbelt anvendelse, som han agter at udføre, og som ikke er opført på listen i bilag I, helt eller delvis er bestemt til en af de i stk. 1, 2 og 3 nævnte anvendelser, skal han meddele dette til de i stk. 1 omhandlede myndigheder, som afgør, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilladelse til udførslen.

5. En medlemsstat kan vedtage eller opretholde national lovgivning, hvorefter der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til en af de i stk. 1 nævnte anvendelser.

6. En medlemsstat, der ved anvendelse af stk. 1-5 kræver tilladelse til udførsel for et produkt med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, underretter om nødvendigt de øvrige medlemsstater og Kommissionen herom. De øvrige medlemsstater tager behørigt hensyn til disse oplysninger og underretter i det omfang, det er muligt, deres toldsteder og andre relevante nationale myndigheder.

7. Artikel 9, stk. 2 og 3, finder anvendelse på produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I.

8. Denne forordning anfægter ikke medlemsstaternes ret til at træffe nationale foranstaltninger i henhold til artikel 11 i forordning (EØF) nr. 2603/69.

Artikel 5

1. En medlemsstat kan af hensyn til den offentlige sikkerhed eller menneskerettigheder forbyde eller kræve tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I.

2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om foranstaltninger, som de har vedtaget i

henhold til stk. 1, så snart de er vedtaget, og angiver de nøjagtige årsager til disse foranstaltninger.

3. Medlemsstaterne underretter også straks Kommissionen om eventuelle ændringer af foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til stk. 1.

4. Kommissionen offentliggør de foranstaltninger, som der er givet underretning om i henhold til stk. 2 og 3, i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

KAPITEL III

Udførselstilladelse

Artikel 6

1. Med denne forordning indføres en generel fællesskabsudførselstilladelse for visse udførsler, som omhandlet i bilag II.

2. For al anden udførsel, som der kræves tilladelse til i henhold til denne forordning, udstedes en sådan tilladelse af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor eksportøren har hjemsted. Med forbehold af begrænsningen i stk. 3 kan tilladelsen være en individuel, global eller generel tilladelse. Tilladelsen er gyldig i hele Fællesskabet. Der kan om fornødent knyttes visse krav og betingelser til tilladelsen, f.eks. et krav om at forelægge en erklæring om endelig anvendelse.

3. Produkter opført i del 2 i bilag II er ikke omfattet af en generel tilladelse.

4. Medlemsstaterne angiver i de generelle tilladelser, at disse ikke må anvendes, hvis eksportøren af sine myndigheder er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til en af de anvendelser, der er nævnt i artikel 4, stk. 1, 2 og 3, eller hvis eksportøren har kendskab til, at produkterne er bestemt til de ovennævnte anvendelser.

5. I deres respektive nationale lovgivninger opretholder eller indfører medlemsstaterne mulighed for at udstede en global tilladelse til en bestemt eksportør for en type eller kategori af produkter med dobbelt anvendelse, som kan være gyldig for udførsel til et eller flere angivne lande.

6. Medlemsstaterne giver Kommissionen en liste over de myndigheder, der har beføjelse til at udstede udførselstilladelser for produkter med dobbelt anvendelse. Kommissionen offentliggør listen over disse myndigheder i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 7

1. Hvis de produkter med dobbelt anvendelse, for hvilke der er ansøgt om en individuel udførselstilladelse til et bestemmelsessted, der ikke er opført på listen i bilag II, eller, i tilfælde af meget følsomme produkter med dobbelt anvendelse, til ethvert bestemmelsessted, der er opført på listen i bilag IV, befinder sig eller vil befinde sig i en eller i flere andre medlemsstater end den, hvor ansøgningen er indgivet, skal dette fremgå af ansøgningen. De kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet, skal straks høre de kompetente myndigheder i den eller de pågældende medlemsstater og give dem alle relevante oplysninger. Den eller de medlemsstater, der høres, tilkendegiver inden for en frist på ti arbejdsdage deres eventuelle indsigelser mod udstedelsen af tilladelsen, som er bindende for den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet. Såfremt der ikke foreligger noget svar inden for ti arbejdsdage, anses den eller de medlemsstater, der høres, for ikke at have indvendinger. I undtagelsestilfælde kan en medlemsstat, der høres, anmode om forlængelse af fristen på ti dage. Denne forlængelse kan dog ikke overstige tredive arbejdsdage.

2. Hvis udførsel vil være til skade for en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser, kan denne anmode en anden medlemsstat om ikke at udstede udførselstilladelse, eller hvis der allerede er udstedt en sådan tilladelse, anmode om, at den annulleres, suspenderes, ændres eller tilbagekaldes. En medlemsstat, som modtager en sådan anmodning, indleder straks høringer af ikke bindende karakter, som skal afsluttes inden for ti arbejdsdage, af den medlemsstat, der har fremsat anmodningen.

Artikel 8

Når medlemsstaterne tager stilling til, hvorvidt der skal udstedes udførselstilladelse i henhold til denne forordning, skal de tage hensyn til alle relevante betragtninger, herunder:

- a) de forpligtelser og tilsagn, som de hver især har indgået som medlem af internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratifikation af internationale traktater
- b) deres forpligtelser i medfør af sanktioner pålagt ved en fælles holdning eller en fælles aktion vedtaget af Rådet, ved en afgørelse

truffet af OSCE eller ved en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd.

- c) den nationale udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder hensyn, der er omfattet af adfærdskodeksen for våbeneksport i Den Europæiske Union
- d) den tiltænkte endelige anvendelse og faren for omdirigering.

Artikel 9

1. Eksportørerne skal give de kompetente myndigheder samtlige relevante oplysninger til brug ved behandlingen af ansøgninger om udførselstilladelse.

2. De kompetente myndigheder kan med hjemmel i denne forordning afslå at udstede en udførselstilladelse og kan annullere, suspendere, ændre eller tilbagekalde en udførselstilladelse, de har udstedt tidligere. I tilfælde af afslag, annullation, suspension, væsentlig begrænsning eller tilbagekaldelse af tilladelsen skal de underrette de kompetente myndigheder i de andre medlemsstater og Kommissionen herom og udveksle relevante oplysninger med de andre medlemsstater og Kommissionen under overholdelse af artikel 15, stk. 3, om oplysningernes fortrolighed.

3. Før en medlemsstat udsteder en udførselstilladelse, som er blevet afslået af en eller flere andre medlemsstater til en i alt væsentligt identisk transaktion inden for de seneste tre år, hører den først den eller de medlemsstater, der gav afslag. Hvis medlemsstaten efter høringerne alligevel beslutter at udstede en tilladelse, underretter den de øvrige medlemsstater og Kommissionen herom og forelægger samtlige relevante oplysninger for at forklare beslutningen.

Artikel 10

1. Alle individuelle og globale udførselstilladelser skal udstedes på formularer, der er i overensstemmelse med modellen i bilag IIIa.

2. På anmodning af eksportørerne skal globale udførselstilladelser, der indeholder kvantitative begrænsninger, opdeles.

3. Generelle udførselstilladelser, der udstedes i henhold til artikel 6, stk. 2, offentliggøres i overensstemmelse med national lovgivning og praksis. De udstedes i overensstemmelse med angivelserne i bilag IIIb.

KAPITEL IV

Ajourføring af lister over produkter med dobbelt anvendelse

Artikel 11

Listerne over produkter med dobbelt anvendelse i bilag I og bilag IV ajourføres i overensstemmelse med de relevante forpligtelser og tilsagn ligesom alle ændringer heraf, som hver medlemsstat har accepteret som deltager i de relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratificering af relevante internationale traktater.

KAPITEL V

Toldprocedurer

Artikel 12

1. Ved opfyldelsen af formaliteterne vedrørende udførsel af produkter med dobbelt anvendelse på det toldsted, der er ansvarligt for behandling af udførselsangivelsen, skal eksportøren føre bevis for, at der foreligger behørig udførselstilladelse.

2. Det kan kræves af eksportøren, at han lader de dokumenter, der forelægges som bevis, oversætte til et officielt sprog i den medlemsstat, hvor udførselsangivelsen indgives.

3. Ud over de beføjelser, som tilkommer den i medfør af EF-toldkodeksen, kan en medlemsstat desuden i en periode, som ikke overstiger de perioder, der er omhandlet i stk. 4, udsætte udførsel fra sit område eller, hvis det er nødvendigt, på anden måde hindre, at produkter med dobbelt anvendelse, som er opført på listen i bilag I, og som er omfattet af en behørig udførselstilladelse, udføres fra Fællesskabet fra den pågældende medlemsstats område, når den har mistanke om, at:

- a) der i forbindelse med tilladelsens udstedelse ikke er taget hensyn til relevante oplysninger, eller
- b) omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse.

4. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 3 ovenfor, skal de kompetente myndigheder i den medlemsstat, som har udstedt udførselstilladelsen, straks høres, således at de kan træffe foranstaltninger i henhold til artikel 9, stk. 2. Hvis disse myndigheder beslutter at opretholde tilladelsen, skal de svare inden for ti arbejdsdage, hvilket, hvis de anmoder herom, i undtagelsestilfælde kan forlænges til 30 arbejdsdage. I så fald, eller hvis der ikke er modtaget noget svar inden for ti

eller 30 arbejdsdage, alt efter omstændighederne, frigives produkterne med dobbelt anvendelse straks. Den medlemsstat, som har udstedt tilladelsen, underretter de øvrige medlemsstater og Kommissionen.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at toldformaliteterne i forbindelse med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse kun kan opfyldes ved toldsteder, der er bemyndiget hertil.

2. Når medlemsstaterne anvender muligheden i stk. 1, underretter de Kommissionen om, hvilke toldsteder der har fået denne bemyndigelse. Kommissionen offentliggør sådanne meddelelser i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Artikel 463-470 og artikel 843 i forordning (EØF) nr. 2454/93 gælder også for de begrænsninger, der vedrører udførsel og genudførsel fra toldområdet af produkter med dobbelt anvendelse, hvortil der i henhold til denne forordning kræves tilladelse til udførsel.

KAPITEL VI

Administrativt samarbejde

Artikel 15

1. Medlemsstaterne træffer sammen med Kommissionen alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at etablere et direkte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder, navnlig for at fjerne risikoen for, at eventuelle forskelle i udførselskontrollen af produkter med dobbelt anvendelse kan give anledning til omdirigering af handelen, som kunne skabe vanskeligheder for en eller flere medlemsstater.

2. Medlemsstaterne træffer alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at etablere et direkte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem kompetente myndigheder om følsomme endelige brugere med henblik på at tilvejebringe et konsekvent vejledningsniveau for eksportører, som er berørt af denne forordning.

3. Rådets forordning (EF) nr. 515/97 af 13. marts 1997 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og om samarbejde mellem disse og Kommissionen

med henblik på at sikre den rette anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne⁹⁾ finder tilsvarende anvendelse, navnlig bestemmelserne om oplysningernes fortrolighed, jf. dog artikel 18 i nærværende forordning.

KAPITEL VII

Kontrolforanstaltninger

Artikel 16

1. Eksportører skal føre detaljerede registre eller optegnelser vedrørende deres udførsler i overensstemmelse med gældende praksis i de pågældende medlemsstater. De pågældende registre eller optegnelser skal navnlig indeholde handelsdokumenter såsom fakturaer, ladningsmanifeste og andre transport- og forsendelsesdokumenter, der indeholder tilstrækkelige oplysninger til at gøre det muligt at identificere følgende:

- a) beskrivelsen af produkterne med dobbelt anvendelse
- b) mængden af produkterne med dobbelt anvendelse
- c) eksportørens og modtagerens navn og adresse
- d) den endelige anvendelse samt endelige bruger af produkterne med dobbelt anvendelse, når disse forhold kendes.

2. De i stk. 1 omhandlede registre eller optegnelser samt dokumenter skal opbevares i en periode på mindst tre år regnet fra afslutningen af det kalenderår, hvor udførslen fandt sted. De skal forevises på de kompetente myndigheders forlangende i den medlemsstat, hvor eksportøren er etableret.

Artikel 17

For at sikre, at denne forordning anvendes korrekt, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at gøre det muligt for deres kompetente myndigheder at:

- a) indsamle oplysninger om alle ordrer eller transaktioner vedrørende produkter med dobbelt anvendelse
- b) fastslå, om kontrolforanstaltningerne vedrørende udførsel anvendes korrekt, hvilket bl.a. kan indebære adgang til forretningssteder, der anvendes af personer, der er involveret i en udførselstransaktion.

KAPITEL VIII

*Generelle og afsluttende bestemmelser**Artikel 18*

1. Der oprettes en koordinationsgruppe med en repræsentant for Kommissionen som formand. Hver medlemsstat udpeger en repræsentant til koordinationsgruppen. Koordinationsgruppen undersøger alle spørgsmål vedrørende anvendelsen af denne forordning, der rejses af formanden eller af en repræsentant for en medlemsstat, blandt andet:

- a) de foranstaltninger, som medlemsstaterne bør træffe med henblik på at underrette eksportørerne om deres forpligtelser i henhold til denne forordning
- b) vejledning vedrørende udførselstilladelsesformularer.

2. Koordinationsgruppen kan, når som helst den finder det nødvendigt, høre de organisationer, som repræsenterer de eksportører, der berøres af denne forordning.

Artikel 19

Hver medlemsstat træffer passende foranstaltninger til at sikre, at denne forordnings bestemmelser anvendes korrekt. Den fastsætter navnlig, hvilke sanktioner der skal benyttes i tilfælde af overtrædelse af forordningen og af de bestemmelser, der vedtages med henblik på dens anvendelse. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Artikel 20

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke love, forskrifter og administrative bestemmelser de har vedtaget for at gennemføre denne forordning, herunder de foranstaltninger der omhandles i artikel 19. Kommissionen videregiver oplysningerne til de øvrige medlemsstater. Den forelægger hvert tredje år Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om anvendelsen af forordningen. Medlemsstaterne forsyner Kommissionen med alle relevante oplysninger med henblik på udarbejdelsen af denne beretning.

Artikel 21

1. Der kræves tilladelse til overførsel inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt an-

vendelse, der er opført på listen i bilag IV. Produkter i bilag IV, del 2, omfattes ikke af en generel tilladelse.

2. a) En medlemsstat kan kræve tilladelse til overførsel af andre produkter med dobbelt anvendelse fra sit område til en anden medlemsstat, hvis på tidspunktet for overførslen
 - operatøren er bekendt med, at de pågældende produkters endelige bestemmelsessted ligger uden for Fællesskabet
 - udførsel af disse produkter til det pågældende endelige bestemmelsessted er underkastet krav om tilladelse i henhold til artikel 3, 4 eller 5 i den medlemsstat, fra hvilken produkterne skal overføres, og en sådan udførsel direkte fra dens område ikke er tilladt i henhold til en generel tilladelse eller en global tilladelse
 - produkterne ikke er bestemt til at undergå nogen bearbejdning eller forarbejdning som defineret i artikel 24 i Fællesskabets toldkodeks i den medlemsstat, som de skal overføres til.
 - b) Der skal ansøges om tilladelse til overførsel i den medlemsstat, som produkterne med dobbelt anvendelse skal overføres fra.
 - c) I tilfælde, hvor den efterfølgende udførsel af produkterne med dobbelt anvendelse allerede er blevet godkendt efter høringsprocedurerne som omhandlet i artikel 7 af den medlemsstat, som produkterne skal overføres fra, udstedes der straks overførselstilladelse til operatøren, medmindre forholdene har ændret sig væsentligt.
 - d) En medlemsstat, der indfører love med sådanne krav, underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de foranstaltninger, den har truffet. Kommissionen offentliggør dette i C-udgaven af De Europæiske Fællesskabers Tidende.
3. Foranstaltninger i henhold til stk. 1 og 2 må ikke medføre kontrol ved Fællesskabets indre grænser, men kun kontrol, der foretages som led i de normale kontrolprocedurer, der anvendes uden forskelsbehandling på hele Fællesskabets område.
 4. Anvendelse af foranstaltningerne i henhold til stk. 1 og 2 må i intet tilfælde medføre, at overførsel fra en medlemsstat til en anden underkastes mere restriktive betingelser end

dem, der gælder for udførsel af samme produkt til ikke-medlemsstater.

5. Dokumenter og optegnelser vedrørende overførsler inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag I, skal opbevares i mindst tre år regnet fra udgangen af det kalenderår, hvor en overførsel fandt sted, og skal forevises på forlangende af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, som disse produkter er overført fra.
6. En medlemsstat kan ifølge national lovgivning ved overførsler inden for Fællesskabet fra medlemsstaten af produkter, der er opført på listen i bilag I under kategori 5, del 2, men som ikke er opført på listen i bilag IV, kræve, at yderligere oplysninger om disse produkter skal afgives til medlemsstatens kompetente myndigheder.
7. De relevante handelsdokumenter vedrørende overførsler inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag I, skal klart angive, at produkterne er underlagt kontrol, hvis de udføres fra Fællesskabet. Relevante handelsdokumenter omfatter især salgskontrakt, ordrebekræftelse, faktura eller forsendelsesmeddelelse.

Artikel 22

Bestemmelserne i denne forordning berører ikke:

- anvendelsen af artikel 296 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab
- anvendelsen af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab.

Artikel 23

Forordning (EF) nr. 3381/94 ophæves.

For så vidt angår ansøgninger om udførselstilladelser, der er indgivet før ikrafttrædelsesdatoen for nærværende forordning, gælder de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 3381/94 dog fortsat.

Artikel 24

Denne forordning træder i kraft halvfems dage efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Luxembourg, den 22. juni 2000.

På Rådets vegne
J. SÓCRATES
Formand

²⁾ EFT C 399 af 21.12.1998, s.1.

³⁾ EFT L 367 af 31.12.1994, s.1. Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 837/95 (EFT L 90 af 21.4.1995, s. 1).

⁴⁾ EFT L 367 af 31.12.1994, s.8. Afgørelsen er senest ændret ved afgørelse 2000/243/FUSP (EFT L 82 af 1.4.2000, s.1).

⁵⁾ EFT L 324 af 27.12.1969, s.25. Forordningen er senest ændret ved forordning (EØF) nr. 3918/91 (EFT L 372 af 31.12.1991, s.31).

⁶⁾ EFT L 302 af 19.10.1992, s.1. Forordningen er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 955/1999 (EFT L 119 af 7.5.1999, s.1).

⁷⁾ EFT L 253 af 11.10.1993, s.1. Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr.1662/1999 (EFT L 197 af 29.7.1999, s.25).

⁸⁾ EFT C 219 af 30.7.1999, s.34.

⁹⁾ EFT L 82 af 22.3.1997, s.1.

Til lovforslag nr. L 41. Skriftlig fremsættelse (23. februar 2005)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (kontrol med teknisk bistand).

(Lovforslag nr. L 41).

Som følge af folketingsvalget genfremsættes L. 138 fra Folketingsåret 2004-05, 1. samling. Der er tale om en uændret genfremsættelse.

I 2000 vedtog EU en fælles aktion om kontrol med teknisk bistand (2000/401/FUSP). Aktionen supplerer EU's regler om eksportkontrol med dual-use produkter, dvs. produkter, der både har civil og militær anvendelse, og som i de forkerte hænder kan bruges til udvikling eller produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Formålet med dette lovforslag er at gennemføre den del af den fælles aktion, der vedrører Økonomi- og Erhvervsministeriets ressortområde (dual-use). Jeg forventer, at justitsministeren i starten af 2005 vil gennemføre den resterende del af den fælles aktion, som hører under Justitsministeriets ressortområde (våben).

Med lovforslaget gøres det forbudt uden for EU at yde teknisk bistand om dual-use produkter og teknologi, hvis bistanden er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelses-

våben. Teknisk bistand kan f.eks. være rådgivning, reparation, vedligeholdelse, opsætning af fabriksanlæg eller undervisning.

Lovforslaget udvider området for kontrol med dual-use. De gældende regler dækker kun udførsler af produkter og teknologi, hvis udførslen sker fra Danmark (eksport). De nye regler vedrører teknisk bistand, der ydes uden for EU's grænser.

Lovforslaget er udformet som et forbud, idet det er regeringens holdning, at enhver form for teknisk bistand, der ydes uden for EU, og som er bestemt til udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben, bør forbydes.

Lovforslaget åbner dog op for, at der under særlige sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige forhold kan dispenseres fra forbuddet. Det kan f.eks. komme på tale, hvis den tekniske bistand ydes med det formål at beskytte civilbefolkningen eller som modforanstaltninger imod masseødelæggelsesvåben.

Med lovforslaget skal danske eksportører være opmærksomme på, at en række aktiviteter foretaget uden for EU fremover vil være forbudt, hvis de kan sættes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben. Lovforslaget vil derfor blive fulgt op af øget information og rådgivning til eksportørerne.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.